

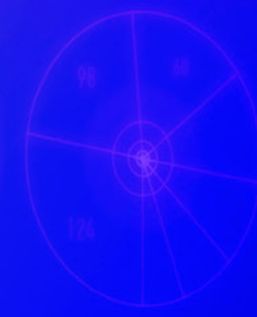
FINTR
Fintech Association Turkey

Türkiye Fintech Araştırması 2024

Fintech ve Dijital Finans

KPMG Türkiye | kpmg.com.tr

/Administration
/Human Resources
/Legal
/Accounting
/Finance
/Marketing
/Publicity

İçindekiler

04 Önsöz

06 Araştırmanın Kapsamı

08 Türkiye Fintech Ekosistemine Bakış

12 Türkiye Fintech Araştırması'nın Sonuçları

16 Fintech sektöründe büyüme trendleri:
Fırsatlar ve riskler

18 Fintech'te İş Gücü Hareketliliği:
Büyüme Beklentileri Güçlü

21 Türkiye Fintech Sektörünün Geleceğine Bakış:
Dayanıklılık, Dönüşüm ve Küresel Rekabet

Raporun hazırlığına katkıda bulunanlar

Belma Öztürkcal
Kadir Has Üniversitesi,
İktisadi, İdari ve Sosyal
Bilimler Fakültesi,
Finans Profesörü

Ceylan Onay Şahin
Brighton Üniversitesi,
İşletme ve Hukuk
Fakültesi, Kıdemli
Finans Öğretim Üyesi

Canan Yıldırım
Rennes School of
Business,
Finans Doçenti

Önsöz

Finansal teknolojiler sektörü artık geleneksel finansal hizmetleri sadece dönüştüren bir etken değil, küresel finans ekosisteminin temel yapı taşlarından biri haline geldi. Dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte fintech şirketleri, yalnızca bankacılık, ödemeler ve finansal yönetimin geleceğini şekillendirmekle kalmıyor, aynı zamanda ekonomik katılımı, finansal erişimi ve güveni yeniden tanımlıyor.

Türkiye, bu dönüşüm sürecinde kritik bir eşikte bulunuyor. Dinamik girişimcilik ekosistemi, güçlü teknolojik adaptasyonu ve yeniliğe olan artan ilgisiyle Türkiye'nin fintech sektörü hızla gelişiyor. Fintech girişimleri ve ölçeklenebilir şirketler, finansal kapsayıcılığı artırıyor, ödeme altyapılarını güçlendiriyor ve yapay zeka, blokzincir ve açık bankacılık gibi ileri teknolojileri entegre ediyor. Bu gelişmeler, Türkiye'nin finansal hizmetlerini modernleştirmenin ötesine geçerek ülkeyi küresel fintech sahnesinde rekabetçi bir konuma taşıyor.

Ancak, bu büyüme beraberinde bazı zorlukları da getiriyor. Sermayeye erişim, uyum süreçleri ve yetenek kazanımı, fintech oyuncularının aşması gereken temel engeller arasında yer alıyor. Ayrıca, makroekonomik dalgalanmalar ve jeopolitik gelişmeler sektörün genişleme hızını doğrudan etkiliyor. Buna rağmen, artan fintech girişim sayısı, sektörler arası iş birlikleri ve uluslararası açılım çabaları, sektörün dayanıklılığını ve gelişim potansiyelini gözler önüne seriyor. Bu rapordaki bulgular, Türkiye'nin fintech ekosisteminin güçlü yönlerini ortaya koyarken, sektörün potansiyelini tam anlamıyla açığa çıkarmak için atılması gereken kritik adımlara ışık tutuyor.

Bu çalışma, Türkiye fintech ekosistemine kapsamlı bir analiz sunarak girişimciler, yatırımcılar ve düzenleyiciler için öngörü sağlamayı amaçlıyor. Sektörün büyüme trendlerini, ortaya çıkan yenilikleri ve düzenleyici çerçeveyi inceleyerek, Türkiye'de finansal teknolojilerin geleceğini şekillendirecek fırsatlara ve stratejik yönelimlere dikkat çekiyor.

Raporumuzun hazırlanmasında değerli katkılarıyla destek veren sektör liderlerine, akademisyenlere ve uzmanlara içten teşekkürlerimizi sunarız. Özellikle, akademik perspektifleriyle çalışmamıza sağladıkları kıymetli katkılar için **Kadir Has Üniversitesi'nden Prof. Dr. Belma Öztürkkal, Rennes School of Business'tan Doç. Dr. Canan Yıldırım ve Brighton Üniversitesi'nden Dr. Ceylan Onay Şahin'e** teşekkür ederiz.

Fintech sektörü, Türkiye'de ve dünya genelinde finansal hizmetleri yeniden şekillendirmeye devam ederken, bu çalışmanın inovasyon, iş birliği ve sürdürülebilir büyümeye katkı sağlamasını umuyoruz.

Sinem Cantürk

Fintech ve Dijital
Finans Lideri,
Şirket Ortağı
scanturk@kpmg.com

Önsöz

Finansal teknolojiler, küresel ekonominin geleceğini şekillendiren en önemli itici güçlerden biri haline gelmiştir. Dijital dönüşüm, ödeme sistemlerinden blokzincire, yapay zekâ destekli finansal çözümlerden açık bankacılığa kadar pek çok alanda köklü değişiklikler yaratırken, Türkiye, genç ve teknolojiye yatkın nüfusu, güçlü girişimcilik ekosistemi ve dinamik finans sektörüyle bu dönüşümde önemli bir rol üstlenmektedir.

FINTR olarak, Türkiye'deki fintech ekosisteminin sürdürülebilir ve küresel ölçekte rekabetçi bir yapıya kavuşması için çalışıyor, sektör paydaşları arasındaki iş birliğini teşvik ediyoruz. Bu bağlamda, elinizde tuttuğunuz Türkiye Fintech Araştırması 2024 raporu, ülkemizin fintech alanındaki mevcut durumu, sektörün karşı karşıya olduğu fırsatlar ve riskler, yatırım ortamı ve regülasyon süreçlerine dair kapsamlı bir perspektif sunmaktadır. Sektör profesyonelleri, yatırımcılar, politika yapıcılar ve akademisyenler için önemli bir kaynak niteliği taşıyan bu çalışmanın, sektörün geleceğini şekillendirme yolunda güçlü bir rehber olacağına inanıyoruz.

Raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm akademisyenlere, sektör temsilcilerine ve destek veren kurumlara teşekkür ederim. Türkiye fintech ekosisteminin sürdürülebilir büyümesini desteklemeye ve küresel arenada daha güçlü bir konuma ulaşmasını sağlamaya yönelik çalışmalarımızı hep birlikte sürdüreceğimize inanıyorum.

Saygılarımla,

Demet Zübeyiroğlu

Demet Zübeyiroğlu

Finansal İnovasyon
ve Teknoloji Derneği
(FINTR) Derneği
Başkanı
İstanbul Fintech Week
Kurucu Ortağı

Araştırmanın Kapsamı

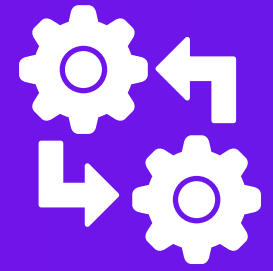
Araştırma, Türkiye fintech sektörünü altı ana başlık altında inceliyor:

Şirketlerin finansal durumu,

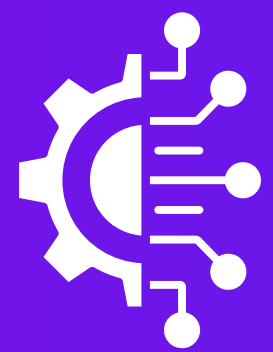
Pazar ve gelir yapıları,

Sundukları hizmetler ve operasyonel yapıları,

Regülasyonlara uyum süreçleri ve

Teknoloji adaptasyonu,

ESG kriterlerine bağlılıkları.

Ayrıca, sektörün büyüme beklentileri, karşılaşılan zorluklar ve açık bankacılık, gömülü finans ve dijital para birimleri gibi gelişim potansiyeline sahip alanlar da değerlendirilmiştir.

Atıf: Onay, C., Öztürkcal, B. ve Yıldırım, C. (2024), Türkiye Fintech Araştırması, KPMG Türkiye ve FINTR tarafından yayımlanmıştır.

Araştırma Katılımcıları

Araştırmaya, 30 Nisan 2024 tarihine kadar Türkiye'den 43 fintech şirketi katılım sağlamıştır.

Katılımcılar, gelişim aşamalarına göre üç gruba ayrılmıştır:

Katılımcı profili

%55

Karlı şirketler

%40

Büyüme aşamasındaki şirketler

%5

Yapım aşamasındaki şirketler

Katılımcıların %74'ü doğrudan finansal hizmetler sunarken, %26'sı doğrudan finansal hizmet sağlamamaktadır. Şirketlerin en yaygın hizmet alanı dijital ödeme sistemleri olup, katılımcıların %40'ı bu alanda aktiftir. Bunu %19 ile dijital kredi hizmetleri izlemektedir.

Hizmet türlerine göre şirketlerin %53'ü hem B2B, hem B2C hizmet sunarken, %42'si yalnızca B2B, %5'i ise yalnızca B2C hizmet sağlamaktadır.

Katılımcıların %63'ü genişleme aşamasında olup, %56'sı ilk tur yatırımlarını almıştır. Bununla birlikte, %44'ü henüz ilk tur yatırımını almamıştır.

Türkiye Fintech Ekosistemine Bakış

Finans teknolojilerinin özellikle yapay zeka, açık bankacılık ve blokzincir alanlarındaki gelişimleri, kalkınmakta olan ekonomilerde ekonomik büyümeyi ve finansal kapsayıcılığı teşvik eden kritik bir itici güç olarak giderek daha fazla tanınıyor. Bu teknolojiler, yenilikçi iş modellerini hayata geçirip, finansal erişimi artırarak ve daha büyük bir verimlilik ile şeffaflık sağlayarak, geleneksel finansal sistemleri dönüştürme potansiyeline sahip. Türkiye gibi geçiş dönemi ekonomileri için, fintech çözümlerinin benimsenmesi ve entegrasyonu, özellikle bankacılık hizmetlerine yeterince erişimi olmayan nüfus ve küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) için önemli finansal hizmet açıklarını kapatmayı destekliyor.

Türkiye'de fintech ekosistemlerinin gelişimi son yıllarda hız kazandı ve büyük bir potansiyel sergiledi. Yapılan araştırmalar, bu ekosistemlerin henüz erken aşamada olduğunu ancak yerel inovasyonlar ve yabancı yatırımcıların girişiyle çok hızlı büyüdüklerini gösteriyor. Örneğin, genç nüfus ve yaygın mobil cihaz kullanımı sayesinde, 2013 yılında dijital ödemelere yönelik düzenlemelerin devreye girmesi, sektörün büyük bir hızla gelişmesine olanak tanıdı. Fintech çözümleri, özellikle bankacılık hizmetlerine erişimi sınırlı olan nüfus ve KOBİ'ler için finansal kapsayıcılığa büyük katkı sağladı. Ayrıca, Türkiye'nin Avrupa ile Orta Doğu ve Afrika bölgeleri arasındaki stratejik merkezi konumu ve genç, teknolojiye yatkın yetenek havuzu öne çıkıyor. Bu bağlamda, İstanbul Finans Merkezi projesi, Türkiye'yi tüm bölge için bir fintech merkezi haline getirmeyi hedefliyor.

Türkiye Fintech ekosistemi, küresel finansal dönüşümün önemli bir parçası olarak hızla gelişmeye devam ediyor. Finansal İstikrar Kurulu'nun tanımına göre, fintech şirketleri, finansal pazarları ve hizmetleri teknolojik yeniliklerle dönüştüren önemli aktörlerdir. Bu kapsamda, fintech çözümleri ödemeler, kredilendirme, yatırım yönetimi, sigortacılık ve sermaye artırımını gibi alanlarda faaliyet göstererek, geleneksel finans sistemlerini daha erişilebilir, verimli ve kullanıcı dostu hale getiriyor.

Sektörün gelişimi incelendiğinde, dağıtık defter teknolojisi (DLT), insurtech ve regtech gibi yenilikçi çözümlerin fintech ekosistemine entegrasyonu giderek artıyor. Günümüzde fintech şirketleri, doğrudan finansal hizmet sunanlar (örneğin dijital ödeme sistemleri, kredi platformları, sigorta teknolojileri) ve bu hizmetlere altyapı sağlayan teknoloji firmaları (örneğin siber güvenlik, veri analitiği ve dijital kimlik çözümleri) olarak iki ana gruba ayrılıyor.

Türkiye'de fintech şirketleri özellikle ödeme sistemleri, açık bankacılık ve yapay zeka destekli finansal çözümler alanında büyük bir ivme kazanmış durumda. Bununla birlikte, finansal hizmetlerin geleceğini şekillendiren bu dinamik sektörün sürdürülebilir büyümesi için regülasyonlarla uyum, sermaye erişimi ve küresel pazarlara açılım kritik önem taşıyor.

Bu rapor, Türkiye fintech ekosistemine dair kapsamlı bir değerlendirme sunmak amacıyla 2024 ilkbaharında gerçekleştirilen anketler ve yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen verileri bir araya getiriyor. Araştırmada kullanılan anketler, daha önce Taltech tarafından geliştirilen bir modele dayanıyor ve Türkiye'deki fintech şirketlerinin iş modellerini detaylı şekilde analiz etmeyi hedefliyor.

Fintech şirketlerinin işleyişini anlamak için Osterwalder ve Pigneur'un geliştirdiği ve iş dünyasında geniş kabul gören İş Modeli Tuvali esas alınmıştır. Bu model, şirketlerin temel faaliyetlerinden müşteri ilişkilerine, gelir akışlarından maliyet yapılarına kadar dokuz ana bileşeni kapsıyor. Eickhoff ve ekibi (2017) bu modeli fintech sektörüne uyarlayarak, şirketlerin sundukları ürün ve hizmetler, kullandıkları temel teknolojiler, değer önerileri, müşteri erişim stratejileri ve gelir modelleri gibi unsurları detaylanmıştır.

Anket kapsamında Türkiye'de faaliyet gösteren fintech şirketlerinin Avrupa Birliği Yapay Zeka Yasası (EU AI Act) ve GDPR gibi uluslararası düzenlemelere uyum süreçleri de incelenmiştir.

Nicel verileri desteklemek amacıyla sektör temsilcileri ve Türkiye Fintech Derneği üyeleriyle gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen öngörüler de analize dahil edilmiştir. Bu yöntem, sektörün mevcut durumunu ve gelecekteki yönelimlerini daha bütüncül bir perspektifle değerlendirmeyi sağlıyor.

Türkiye'nin Fintech Haritası

Türkiye, genç nüfusu, teknolojiye olan ilgisi ve dijitalleşme sayesinde fintech sektörü için büyük bir potansiyele sahip. Ayrıca, fintech ekosistemi, ülkemizdeki finansal kapsayıcılığı artırmak için önemli bir alan oluşturuyor.

Fintech alanındaki düzenlemeler, 2010'lu yılların başlarına kadar uzanıyor. 2012 yılında yeni nesil ödeme cihazlarının zorunlu hale getirilmesiyle birlikte, bu alanda çok sayıda fintech girişimi ortaya çıkmaya başladı. 2015 yılından sonra e-para ve ödeme kurumlarına lisans verilmesiyle birlikte girişimlerin sayısı da hızla arttı.

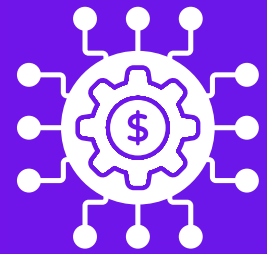
2010'lu yılların başlarında Türkiye'de bankalar, girişimleri ve girişim ekosistemini destekleyen ilk kurumlar arasında yer alıyor. Kuluçka merkezleri ve hızlandırma programları başlatarak bu alana önemli katkılar sağladı. Son yıllarda ise bankalar, fintech ve diğer sektörlerle yatırım yapmak için birçok risk sermayesi fonu kurmaya devam ediyor.

2023 yılında kurulan 26 fintech ile birlikte, Türkiye'de toplam 696 aktif fintech bulunuyor. Fintech dikeyleri incelendiğinde, 2023 sonu itibarıyla, Türkiye'de 268 ödeme teknolojisi girişimi, 108 bankacılık teknolojisi girişimi ve 100 blokzinciri ve kripto para girişimi bulunduğu gözleniyor. Bunları kurumsal finans çözümleri, sigorta teknolojisi girişimleri ve finansman çözümleri izliyor. (* Kaynak: The State of Turkish Fintech Ecosystem Report, 2023).

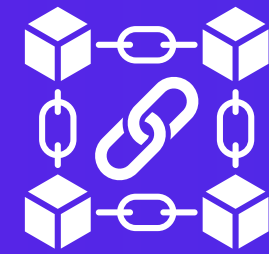
2023 yılında en fazla fintech girişimine sahip alanlar; bankacılık teknolojileri, blokzinciri ve kripto para, finansman ve ödeme teknolojileri olarak öne çıkıyor. Sermaye tabanlı kitlesel fonlama da son yıllarda girişimciler için en çok tercih edilen alanlardan biri haline geldi. 2023 yılında yalnızca bu alanda 9 platform kurulum izni aldı. (The State of Turkish Fintech Ecosystem Report, 2023).

Fintech stratejileri, sektörün sürdürülebilir büyümeye ve gelişime katkı sağlamasında önemli bir rol oynuyor. Fintech ekosistemindeki paydaşların farklı beklentilerini ve hedeflerini ortak bir strateji altında uyumlu hale getirmek büyük önem taşıyor.

Bugün, ülkeyi geleceğe hazırlarken, hükümetlerin fintech sektöründe teşvikleri, kamu yararına düzenlemesi ve düzenlemelerin sektör ile uyumlu olmasını sağlaması kritik bir öneme sahip. Bu nedenle, Türkiye'de Ulusal Fintech Strateji Belgesi (NFSD), öncelikleri ele almak ve Türkiye'nin fintech ekosistemini küresel sahnede daha yukarıya taşımak amacıyla hazırlandı. (The State of Turkish Fintech Ecosystem Report, 2023)

2023 yılında kurulan 26 fintech ile birlikte, Türkiye'de toplam 696 aktif fintech bulunuyor.

Fintech dikeyleri incelendiğinde, 2023 sonu itibarıyla, Türkiye'de 268 ödeme teknolojisi girişimi, 108 bankacılık teknolojisi girişimi ve 100 blokzinciri ve kripto para girişimi bulunduğu gözleniyor.

Bunları kurumsal finans çözümleri, sigorta teknolojisi girişimleri ve finansman çözümleri izliyor.

(* Kaynak: The State of Turkish Fintech Ecosystem Report, 2023).

Fintech Sektöründe Düzenleyici Ortam ve Devlet Desteği

Türkiye’de Kara Para Aklamanın Önlenmesine Dair Kanun 1996 yılına kadar uzanıyor olsa da, 2013 yılında Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun yürürlüğe girdi. 2019’da Sermaye Tabanlı Kitlesele Fonlama ile ilgili ikincil mevzuat kabul edildi ve 2021’de borç tabanlı kitlesele fonlamayı da kapsayacak şekilde düzenlendi.

Sonraki yıllarda, ödeme sistemleri ve elektronik haberleşme ile ilgili yasalar, açık bankacılık hizmetlerini ve dijital müşteri kazanımını mümkün kılacak şekilde revize edildi. 2021 itibarıyla, QR kodlarla ödeme, 7/24 para transferi gibi yenilikleri destekleyen mevzuatlar hayata geçirildi ve açık bankacılık mevzuatı, Servis Modeli Bankacılık (BaaS) hizmetlerini desteklemek üzere PSD2 ile uyumlu hale getirildi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ödeme ve elektronik para kuruluşlarını düzenlerken, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) dijital bankacılık, BaaS ve “Al, Kullan, Öde” finansman modellerini düzenliyor. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), kitlesele fonlama, sermaye ve varlık yönetimi platformlarını ve kripto varlıkları düzenlerken, sigorta sektörü ise Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından kontrol ediliyor.

Türkiye Fintech Araştırması'nın Sonuçları

2024 baharında gerçekleştirilen ankete Türkiye’den toplam 43 fintech katıldı. Katılımcılar, mevcut gelişim aşamalarına göre üç gruba ayrılıyor: Kârlı şirketler (%55), büyüme aşamasındaki şirketler (%40) ve kuruluş/ aşamasında olanlar (%5). Bu veriler, köklü oyuncuların yanı sıra yeni girişimlerin de yer aldığı rekabetçi ve dinamik bir fintech ekosistemi olduğunu gösteriyor.

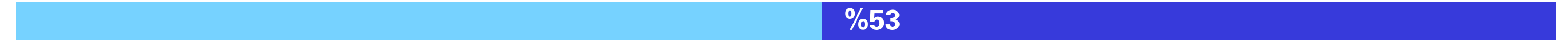
Ankete katılan fintechlerin çoğunluğu (%51), temel iş fonksiyonlarını kendi bünyesinde yürütmeyi tercih ediyor. Günlük faaliyetler içinde en büyük payı programlama ve mühendislik (%23,2) ile satış (%18,1) alıyor. Pazarlama ve operasyon yönetimi ise benzer bir zaman dilimini kapsıyor (%15,5). Regtech ve dolandırıcılık önleme süreçlerine ayrılan zaman ise %11,61 seviyesinde. Fintechlerin yalnızca %15’i programlama ve mühendislik, %13’ü ise pazarlama faaliyetlerini dış kaynaklardan sağlıyor. Yazılım geliştirme süreçlerinin, daha çok büyüme aşamasında veya kuruluş sürecinde olan fintechler tarafından dış kaynaklara devredildiği gözleniyor. Öte yandan, pazarlama faaliyetleri ise daha çok büyüme aşamasındaki fintechler tarafından dışarıdan destek alınarak yürütülüyor.

Ankete katılan şirketlerin çoğunluğu (%74) doğrudan finansal hizmetler sunarken, daha küçük bir grup (%26) doğrudan finansal hizmet sağlamıyor. Ayrıca, şirketlerin %55’i başka bir şirketin finansal hizmet sunumuna destek verdiğini belirtiyor.

Sunulan temel hizmetler açısından en yaygın olanı %53 ile dijital ödemeler. Bunu %25 ile dijital kredi hizmetleri takip ediyor. Bu durum, ülkede nakitsiz ödeme sistemlerinin ve dijital finans çözümlerinin giderek daha fazla benimsendiğini gösteriyor. Diğer hizmetler arasında dijital sermaye artırımını (%9), dijital varlık alım-satımı (%3), insurtech (%3) ve wealthtech (%6) yer alıyor.

Fintech’lerin hizmet alanları

Dijital Ödemeler

Dijital Kredi Hizmetleri

Dijital Sermaye Artırımı

Wealthtech

Insurtech

Dijital Varlık Alım Satımı

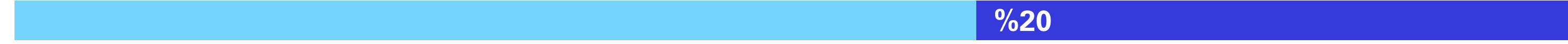

Genel olarak Türkiye’nin fintech sektörü büyük ölçüde ödeme ve kredi hizmetlerine odaklanmış durumda. Ancak, insurtech, wealthtech ve sermaye piyasası hizmetlerinin de sektörde yer edinmeye başlaması, gelecekte büyüme ve çeşitlenme potansiyelinin yüksek olduğunu gösteriyor. Sektörün dijital işlemler ve alternatif finansman yöntemlerine olan güçlü eğilimi, Türkiye’de finansal dijitalleşmenin hız kazandığını ortaya koyuyor.

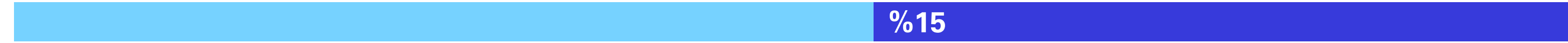

Fintech'lerin Teknoloji Kullanımı

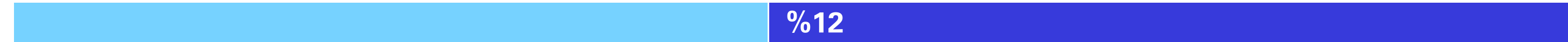
Dijital Platformlar

Ödeme İşlemi Yönetim Sistemi

Yapay Zeka ve Karar Destek Sistemleri

Bilgi Alışverişi Pazar Yerleri

Blockchain Teknolojileri

Veri Tabanı Sistemleri

Türkiye'deki fintech şirketlerinin sundukları temel değer önerileri arasında parasal değer (%17), kişiselleştirme (%14), kolaylık (%13), finansal risk yönetimi (%11), iş birliği/koordinasyon (%8), aracılık (%7), entegrasyon/bütünleştirme (%6), müşteri iç görüleri, güvenlik ve şeffaflık (%5'er) bulunuyor.

Fintechlerin en çok kullandığı temel teknoloji, %20 ile dijital platformlar. Ödeme işlemi yönetim sistemleri %15 ile ikinci sırada yer alırken, yapay zeka ve karar destek sistemleri %12'lik eşit payla üçüncü en yaygın teknoloji kategorisini oluşturuyor.

Bu bulgular, fintech ekosisteminde birlikte çalışabilirlik, verimlilik, hızlı mutabakat süreçleri ve optimize edilmiş karar alma mekanizmalarının önemini vurguluyor. Bilgi alışverişine yönelik pazar yerleri %11 ile bu alanı yakından takip ediyor ve dijital ticaret platformlarının yükselişine işaret ediyor.

Veri tabanı sistemleri ve blokzincir teknolojileri ise %7,6'lık paylarıyla veri yönetimi ve güvenli saklamanın önemini öne çıkarıyor.

Hizmet türleri açısından bakıldığında, şirketlerin çoğunluğu (%53) hem B2B, hem de B2C alanında faaliyet göstererek, dengeli bir pazar stratejisi izliyor. Bununla birlikte, %42 oranında sadece B2B'ye odaklanan şirketler bulunurken, yalnızca B2C'ye hizmet veren şirketlerin oranı %5 ile sınırlı.

Fintech'lerin Değer Önerileri

Parasal Değer

%17

Kişiselleştirme

%14

Kolaylık

%13

Finansal Risk Yönetimi

%11

İş Birliği / Koordinasyon

%8

Aracılık

%7

Entegrasyon / Bütünleşme

%6

Şeffaflık

%5

Güvenlik

%5

Müşteri İlgörüleri

%5

Fintech Sektöründe Büyüme Trendleri:

Fırsatlar ve riskler

Katılımcı fintech şirketlerinin %63'ü genişleme aşamasında. Şirketlerin %56'sı ilk turda yatırım alırken, %44'ü henüz bu yatırımı almış değil, bu da sektörde finansman açıklarına işaret ediyor. Katılımcı şirketlerin %54'ü hem yerel, hem de uluslararası pazarlarda faaliyet gösterdiğini belirtirken, %16'sı yabancı satışlarının toplam gelirlerinin %20'sine kadar çıktığını, %11'i ise bu oranın %50'ye kadar ulaştığını bildiriyor.

Batı Avrupa, %40 ile yerli fintechlerin en büyük pazarı konumunda. Onu %23 ile Orta Doğu, %19 ile Doğu Avrupa ve %9 ile ABD takip ediyor. Aynı zamanda, fintech'lerin önümüzdeki beş yılda genişlemeyi hedefledikleri ilk üç bölge Batı Avrupa (%63), Orta Doğu (%61) ve Doğu Avrupa (%53) olarak öne çıkıyor.

Ekonomik belirsizlik, önümüzdeki 12 ay içinde Türkiye'deki fintech şirketleri için en büyük tehdit olarak öne çıkıyor; katılımcıların %44'ü bunu birincil endişe kaynağı olarak belirtiyor. Bu durum, enflasyon, döviz dalgalanmaları ve finansal istikrarsızlık gibi daha geniş makroekonomik zorluklara işaret ediyor. %23 ile düzenleyici belirsizlik ikinci sırada yer alıyor ve uyumluluk gerekliliklerinin sürekli değişmesi ile finansal düzenlemelerin öngörülemezliği konusundaki endişeleri yansıtıyor. %13 oranında fintech şirketi, teknolojik rekabeti önemli bir zorluk olarak görüyor ve hızla gelişen dijital ortamda sürekli yenilik yapma gerekliliğini vurguluyor.

Fintech Sektöründe Gelecek Yıl için Öne Çıkan Riskler

Ekonomik Belirsizlik

Düzenleyici Belirsizlik

Teknolojik Rekabet

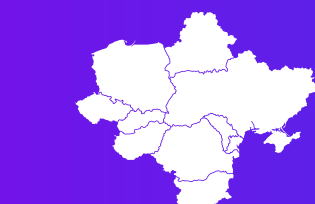
Türkiye'deki fintech'lerin aktif olduğu en büyük pazarlar

Batı Avrupa %40

Orta Doğu %23

Doğu Avrupa %19

ABD %9

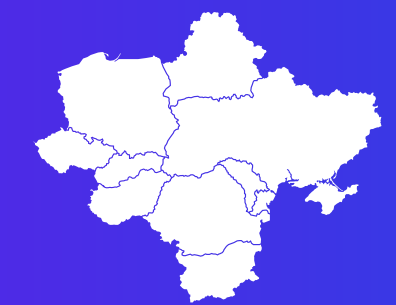
Fintech'lerin önümüzdeki beş yılda genişlemeyi hedefledikleri ilk üç bölge

Batı Avrupa

Orta Doğu

Doğu Avrupa

Fintech'te İş Gücü Hareketliliği:

Büyüme Beklentileri Güçlü

Ankete katılan fintechlerin %33'ü 100'den fazla çalışanı olan büyük ölçekli şirketler. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin %30'u 10-49 çalışan arasında yer alırken, %16'sı 50-99 çalışanı olan orta ölçekli şirketlerden oluşuyor. Geriye kalan katılımcılar ise mikro işletme kategorisine giriyor.

Türkiye'nin fintech sektöründeki iş gücü görünümü önümüzdeki yıl için büyük ölçüde olumlu görünüyor. Ankete katılan fintech şirketlerinin %67'si iş gücünde önemli bir artış beklerken, %28'i ise orta ölçüde bir büyüme öngörüyor. Bu bulgular, Türkiye'nin fintech sektörünün aktif bir büyüme aşamasında olduğunu ve fintech çözümlerine olan talebin artmasıyla birlikte yetenek kazanımına odaklandığını ortaya koyuyor. İş gücünde azalma bekleyen şirketlerin oranının düşük olması, makroekonomik belirsizliklere rağmen sektörün dayanıklılığını vurguluyor.

Sonuç olarak, Türk fintech ekosistemi, hem yerel hem de uluslararası pazarlarda büyüme, inovasyon ve rekabet gücü açısından güçlü bir konumda bulunuyor.

Şirket Kategorileri

%33

Büyük Ölçekli
Şirketler

%16

Orta Ölçekli
Şirketler
(50-99 çalışan)

%30

Küçük ve Orta
Ölçekli Şirketler
(10-49 çalışan)

%21

Mikro
İşletmeler

Fintech'ler Yapay Zekayı Benimsiyor, Ancak Regülasyonlar Karşısında Hazırlıklı mı?

Katılımcıların dörtte üçünden fazlası, operasyonlarında yapay zekayı kullandığını belirtiyor. Yaklaşık %65'i, yapay zeka tarafından üretilen sonuçları doğrulamak için belirlenmiş roller oluşturduklarını ifade ediyor. Ancak, birçok katılımcının yapay zeka tarafından üretilen sonuçları müşterilerine açıklamak için bir mekanizmaya sahip olmadığı görülüyor. Bu bulgular, Türkiye'deki fintechlerin yapay zeka teknolojilerini benimseme konusunda dinamik ve proaktif davrandığını, ancak yapay zeka çıktılarının doğrulanması ve müşteriyle etkili bir şekilde paylaşılması konusunda geliştirilmesi gereken alanlar bulunduğunu gösteriyor. Ayrıca, yapay zeka sonuçlarını doğrulamak için belirlenmiş roller ve bu sonuçları açıklamaya yönelik mekanizmalar hakkındaki sorulara görece yüksek sayıda katılımcının yanıt vermemesi dikkat çekici. Bu durum, konunun hassasiyeti ya da sektördeki farkındalık eksikliğinden kaynaklanıyor olabilir.

Neredeyse tüm katılımcılar, sektör için kritik öneme sahip olan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nu (KVKK) bildiklerini belirtiyor. Ayrıca, %95'ten fazlası, şirketlerinin KVKK yükümlülüklerine uyduğunu ifade ediyor. Bu durum, sektörün KVKK'yı ciddiye aldığını ve hem hukuki sonuçlarını hem de müşteri güvenine olan etkisini güçlü şekilde benimsediğini gösteriyor. Türkiye iş dünyasının KVKK farkındalığının yüksek bir seviyede olduğunu bir göstergesi olan bu sonuç, memnun edici bir değer olarak öne çıkıyor.

Katılımcıların %70'ten fazlası Avrupa Birliği Yapay Zeka Yasası'ndan (AI Act) haberdar olduğunu belirtirken, yalnızca %40 civarında bir kesim bu düzenlemeye uyum sağlamak için adım attıklarını ifade ediyor. Türkiye'de yapay zeka ile ilgili spesifik düzenlemelerin eksikliği, bu farkın ana nedenlerinden biri olabilir. Ayrıca, AB Yapay Zeka Yasası ile ilgili sorulara yanıt vermeyen önemli sayıda katılımcı olması, bu düzenlemenin sektör açısından yaratabileceği zorluklara işaret ediyor. Bu durum, sektör kuruluşları ve düzenleyici otoritelerin şirketlerin bu düzenlemeye uyum sürecine hazırlanmalarına destek olması gerektiğini ortaya koyuyor.

Türkiye Fintech Sektörünün Geleceğine Bakış:

Dayanıklılık, Dönüşüm ve Küresel Rekabet

Türkiye'nin fintech ekosistemi, genç nüfusu, teknolojiye olan yatkınlığı ve hızla dijitalleşen finansal altyapısıyla önemli bir **büyüme potansiyeline** sahip. 2024 yılında sektördeki gelişmeler ve dinamikler, Türkiye'nin finansal hizmetlerde inovasyonun ön saflarında yer almasını sağlarken, aynı zamanda belirli yapısal zorlukları da beraberinde getirdi.

Sektörün büyüme ivmesi, dijital ödeme sistemlerinin yaygınlaşması, açık bankacılığın hız kazanması ve yapay zekâ temelli çözümlerin finansal süreçlere entegrasyonu ile destekleniyor. Ancak, finansman erişimi, düzenleyici belirsizlikler ve yetenekli iş gücüne duyulan yüksek talep, fintech şirketlerinin **sürdürülebilir** büyüme stratejilerini dikkatle planlamasını gerektiriyor. Özellikle, şirketlerin yalnızca %56'sının ilk yatırım turunu tamamlamış olması, sektörün **finansman açıklarıyla** karşı karşıya olduğunu gösteriyor. Buna karşın, uluslararası pazarlara açılma hedefleri, Türk fintech ekosisteminin rekabetçiliğini artırarak, küresel oyuncularla aynı sahnede yer alma potansiyeline sahip olduğunu kanıtıyor.

Regülasyonlar açısından bakıldığında, Türkiye, fintech girişimlerini destekleyen bir çerçeve sunarken, AB Yapay Zekâ Yasası gibi küresel düzenlemelere uyum konusunda fintech şirketlerinin hala önlerinde uzun bir yol olduğu görülüyor. Özellikle yapay zekâ tabanlı süreçlerin doğrulanması ve müşterilere şeffaf bir şekilde sunulması, sektörün gelecekteki en önemli önceliklerinden biri olacak.

Önümüzdeki dönemde, Türkiye'nin fintech ekosisteminin daha sürdürülebilir bir büyüme modeline geçebilmesi için **kamu ve özel sektör iş birliğinin** derinleşmesi, **uluslararası yatırımcı ilgisinin** artırılması ve **düzenleyici çerçevenin** daha öngörülebilir hale getirilmesi kritik bir önem taşıyor. Bu noktada, İstanbul Finans Merkezi'nin bölgesel bir fintech merkezi olarak konumlandırılması, hem sermaye akışını, hem de küresel iş birliklerini teşvik edebilir.

Sonuç olarak, Türkiye fintech ekosistemi, teknolojiyle şekillenen yeni finansal düzenin önemli bir parçası olmaya devam ediyor. Sektörün geleceği, inovasyon kabiliyeti, düzenleyici uyum süreçlerini etkin yönetme yeteneği ve uluslararası açılım stratejilerine bağlı olarak şekillenecek. Fintech şirketleri için en büyük fırsat, değişen finansal ihtiyaçlara hızla adapte olabilme kapasitelerinde yatarken, rekabet avantajını koruyabilmeleri için dijital dönüşüm ve regülasyonlara uyum konularında proaktif olmaları gerekiyor. Türkiye'nin bu alandaki potansiyelini tam anlamıyla gerçekleştirebilmesi için sektör paydaşlarının ortak bir vizyon etrafında birleşerek yenilikçiliği sürdürülebilir bir büyüme stratejisiyle harmanlaması şart.

İletişim:

Sinem Cantürk
Fintech ve Dijital
Finans Lideri,
Şirket Ortağı
scanturk@kpmg.com

Detaylı bilgi için:

KPMG Türkiye

Clients & Markets

tr-fmmarkets@kpmg.com

İstanbul

İş Kuleleri Kule 3 Kat 1-9

34330 Levent İstanbul

T : +90 212 316 6000

Ankara

The Paragon İş Merkezi Kızılırmak Mah.

Ufuk Üniversitesi Cad. 1445 Sok. No:2

Kat:13 Çukurambar 06550 Ankara

T : +90 312 491 7231

İzmir

Folkart Towers Adalet Mah. Manas Bulvarı

No:39 B Kule Kat: 35 Bayraklı 35530 İzmir

T : +90 232 464 2045

Bursa

Odunluk Mahallesi, Liman Caddesi,

Efe Towers, No:11/B, 9-10 Nilüfer / Bursa

T : +90 232 464 2045

Adana

Çınarlı Mahallesi 61027 Sok Sunar Nuri

Çomu İş Merkezi Sitesi A Blok

No: 18 İç Kapı No: 13

Seyhan / Adana

T: +90 322 450 21 20

kpmg.com.tr

kpmgvergi.com

